

סקר גיאוגרפי ומחקר טופוגרפי על חבל-הבשור

קורס-שדה באיזור-חרוד

בחודש אפריל 1961 נערך באיזור-חרוד קורס-שדה שנתי לתלמידים, המשתלמים במחלקה לגיאוגרפיה של האוניברסיטה העברית, בחסותה ובעזרתה של המועצה האזורית גלבע ובית-שטורמן. נושאי הסקר היו, בין השאר, בעיות המורפולוגיה במדרונים הצפוניים של הגלבע וברמות-יששכר; השינויים בתוואי של נחל-חרוד; והגיאוגרפיה החקלאית של עמק-חרוד, תוך הדגשה מיוחדת של בעיות המים, אספקתם וניצולם. חלק מסיכומי הסקר יראה אור בחוברת ד' של "מחקרים בגיאוגרפיה של ארץ-ישראל".

ד. ניר

סקר גיאוגרפי ומחקר טופוגרפי על חבל-הבשור

ביזמת המחלקה להתיישבות של הסוכנות היהודית הוחל בהכנת סקר גיאוגרפי ומחקר טופוגרפי על חבל-הבשור. המחקר נערך בקשר לפתיחתו הקרובה של מפעל ההתיישבות החדשה בחבל-ארץ זה, והוא מבוצע על-ידי המחלקה לגיאוגרפיה של האוניברסיטה העברית ואיגוד הגיאוגרפים בישראל בשיתוף עם השירות המטאורולוגי של ממשלת-ישראל והסוכנות היהודית.

גבולות האיזור הנחקר הם בצפון: כביש-סעד—באר-שבע; במערב: גבול רצועת עזה; בדרום: חולות חלוצה; ובמזרח: שטח הגבעות הנמוכות שממערב לבאר-שבע. לצורך המחקר תוקמנה תחנות מטאורולוגיות בחלק מיישובי החבל וכן תיערכנה תצפיות מטאורולוגיות לאורך תוואים קבועים. הנתונים האקלימיים שיירשמו הם: טמפרטורות-המאכסימום, טמפרטורות-המינימום, המהלך היומי של הטמפרטורה, הלחות, ההתאדות, הטל, הרוחות (עצמה וכיוון), העננות והמשקעים.

מטרת המחקר היא מתן תמונה נאמנה ומפורטת של האקלים באיזור, תוך בדיקה כללית של ההשפעה הטופוגרפית על המיקרו-אקלים בכלל. מציאותו של חבל-הבשור על גבול האיזור הארדי מְשווה חשיבות ראשונה-במעלה לבדיקה מדויקת של תנאי-האקלים בו. לימוד תנאים אלה יאפשר תכנון יעיל של הגידולים החקלאיים, העתידים להוות את הבסיס הכלכלי ליישובים החדשים, שיקומו בחבל-ארץ זה. לעבודה קדמה עריכת סקר גיאוגרפי כללי על האיזור, כהכנה למחקר הטופוגרפי הנ"ל. סקר זה נסתיים, וסיכומו נמסר למדור של חבל-הנגב במחלקה להתיישבות של הסוכנות היהודית.

א. ביתן